

عنوان مقاله:

نظریه و روش در تحقیقات کیفی

محل انتشار:

فصلنامه علوم اجتماعی، دوره 9، شماره 17 (سال: 1381)

تعداد صفحات اصل مقاله: 29

نویسنده:

محمدسعید ذکایی - عضو هیئت علمی دانشگاه علامه طباطبائی

خلاصه مقاله:

ابزارهای متفاوت تحقیقی را نمی توان ابزارهایی خنثی تلقی کرد. هر تکنیک بر یک نظریه، یک انسان شناسی فلسفی و مفهومی از نظم اجتماعی استوار است. روش تحقیقی انتخاب شده مشخص کننده ماهیت موضوع تحقیق انتخاب شده است. نظریه و روش جدایی ناپذیرند. رویکرد کیفی به تحقیقات اجتماعی محقق را ملزم به بررسی این مسئله می سازد که چگونه آنچه واقعیتی عینی و بیرونی در عالم به نظر میرسد، در حقیقت ساخته شده است و بر خلاف رویکرد اثباتی، ساختار عینی اجتماعی را مبنا و قالب استاندارد برای تفسیر اجتماعی تلقی نمی کند، بلکه این ساختار را شکل گرفته از کنش انسانی می داند. نظریه میدانی به منزله یکی از گونه های تحقیقی کیفی، به دنبال کشف نظریه از دل داده های میدانی است و اساس آن بر استقرار تحلیلی قرار دارد. عناصر اصلی نظریه میدانی را مفاهیم، مقولات و گزاره ها تشکیل می دهند. اساس روش شناختی نظریه میدانی نمونه گیری نظری و مقایسه مقولات است. شیوه نمونه گیری به کارگرفته شده این امکان را به محقق می دهد تا همزمان به جمع آوری، کدگذاری و تحلیل داده های خود بپردازد و انتخاب نمونه ها را با هدف رسیدن به اشباع نظری انجام دهد. ویژگی های فوق علاوه بر طلب کردن خودآگاهی و خود انتقادی محقق، انعطاف پذیری بیشتر این شیوه نسبت به ایده های جدید و نیز جریان تحقیقی را به دنبال دارد.

کلمات کلیدی:

تحقیق کیفی؛ نظریه سازی؛ نظریه میدانی؛ نمونه گیری نظری

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/684071>

